Inspire Purposeful Living

Cultivate Humanistic Sensibility through

Contemplative Practice and

Compassionate Care for self

Organizational and Social Transformation

งานบันดาลใจ
Inspiration at Work

โครงการ “งานบันดาลใจ”
สำนักวิจัยสังคมและสุขภาพ อาคาร 88/37 (คลังพัสดุ) ชั้น 3 ซอยสาธารณสุข 6 กระทรวงสาธารณสุข
ถ.ติวานนท์ ต.ตลาดขวัญ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000 โทรศัพท์ 0 2590 1352 หรือ 0 2590 1498
E-mail: suksala@gmail.com www.shi.or.th www.facebook.com/IAtWork

งานบันดาลใจ
Inspiration at Work

INSPIRATION AT WORK งานบันดาลใจ

การสร้างสุขภาวะ ในระบบบริการสุขภาพ ด้วยจิตวิญญาณความเป็นมนุษย์

Promoting Humanity and Spiritual Well-Being in Healthcare

งานบันดาลใจ
Inspiration at Work

งานบันดาลใจ
Inspiration at Work

โครงการสร้างสุขภาวะในระบบบริการ
ด้วยจิตวิญญาณความเป็นมนุษย์

ดำเนินงานโดย

สำนักวิจัยสังคมและสุขภาพ (สวสส.)

สนับสนุนการดำเนินงานโดย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)
โครงการพัฒนาเครือข่ายระบบสุขภาพอำเภอ (รสอ.)
กระทรวงสาธารณสุข

โครงการ งานบันดาลใจ

“สุขภาวะทางจิตวิญญาณ”

เป็นแนวคิดสำคัญในการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ที่ช่วยให้การรักษาความเจ็บป่วยเป็นไปอย่างเคารพในคุณค่าและศักยภาพความเป็นมนุษย์ ความเข้าใจในมิติทางจิตวิญญาณยังทำให้คนทำงานสุขภาพสามารถเรียนรู้และเติบโตไปกับการทำงานที่ใส่ใจต่อความทุกข์ของเพื่อนมนุษย์ ที่ผ่านมา แม้จะมีการประยุกต์แนวคิดนี้ไปใช้ในงานด้านต่างๆ เช่น การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย และในโครงการ “การสร้างเสริมสุขภาพผ่านกระบวนการคุณภาพเพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืน” (Sustainable Healthcare and Health promotion by Appreciation and Accreditation - SHA) ของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) แต่ก็ยังไม่มีการพัฒนาแนวทางที่ชัดเจนที่จะบูรณาการมิติทางจิตวิญญาณเข้ากับการทำงานได้อย่างเป็นรูปธรรม

“โครงการ งานบันดาลใจ”

เป็นส่วนหนึ่งของโครงการสร้างสุขภาวะในระบบบริการสุขภาพด้วยจิตวิญญาณความเป็นมนุษย์ (Promoting Humanity and Spiritual Well-being in Healthcare) ซึ่งเกิดจากความร่วมมือกันของสำนักวิจัยสังคมและสุขภาพ (สวสส.) สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน) เครือข่ายสุขภาพระดับอำเภอ (District Health System: DHS) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) มีเป้าหมายเพื่อสร้างแนวทางที่เป็นรูปธรรมในการส่งเสริมมิติทางจิตวิญญาณและความเป็นมนุษย์ในระบบบริการสุขภาพ

โครงการ งานบันดาลใจ มีความสำคัญอย่างไร?

ระบบบริการสุขภาพที่ถูกสร้างขึ้นด้วยเป้าหมายของการบำบัดเยียวยาความทุกข์ของผู้คน ได้กลายเป็นระบบงานที่สร้างความทุกข์ให้กับทั้งผู้รับบริการและผู้ให้บริการ ภาวะดังกล่าวนอกจากจะเกิดจากภาระงานที่หนักอึ้งแล้ว ยังเกิดจากวัฒนธรรมการทำงานและระบบงานที่สร้างความแปลกแยกต่องาน คนทำงานไม่เห็นคุณค่าของงาน และไม่สามารถแสวงหาความหมายของชีวิตจากการทำงานได้ โดยเฉพาะในระบบงานราชการหรือระบบงานขนาดใหญ่ที่เน้นการวัดผลและประเมินประสิทธิภาพในเชิงปริมาณแต่เพียงด้านเดียว ในระบบงานดังกล่าว นอกจากจะไม่สามารถสร้างสุขภาวะในองค์กรได้แล้ว ความทุกข์ของผู้ให้บริการยังมีผลโดยตรงต่อผู้รับบริการอีกด้วย สภาพเช่นนี้ขัดแย้งอย่างยิ่งกับแนวคิดการสร้างโรงพยาบาลสร้างเสริมสุขภาพ (Health Promoting Hospital) และเป็นอุปสรรคต่อการสร้างระบบบริการที่มีหัวใจความเป็นมนุษย์ (Humanized Healthcare)

การสร้างเสริมสุขภาวะทางจิตวิญญาณมีแนวทางการดำเนินงานที่หลากหลาย ตั้งแต่การอบรมคุณธรรมจริยธรรม การปลีกตัวออกจากการทำงานเพื่อไปเข้าหลักสูตรปฏิบัติธรรมภาวนาต่างๆ การเรียนรู้ผ่าน

กระบวนการกลุ่ม ซึ่งในปัจจุบันมีการพัฒนาเทคนิควิธีการต่างๆ มากมายมาใช้ในกระบวนการเรียนรู้ อย่างไรก็ตาม แนวทางต่างๆ เหล่านี้มีแนวโน้มที่จะได้รับความสนใจเฉพาะในกลุ่มที่ตื่นตัวในทางจิตภาวนาเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว อีกทั้งกระบวนการพัฒนาสุขภาวะทางจิตวิญญาณมักมีลักษณะที่เป็นนามธรรม ไม่มีแนวทางที่ชัดเจนและยากต่อการประเมินผล

แผนงานสุขภาวะทางจิตวิญญาณนี้เน้นไปที่การเติบโตทางปัญญา หรือทางจิตวิญญาณผ่านการทำงาน โดยถือว่า การเติบโตงอกงามในทางจิตวิญญาณนั้น แยกไม่ออกจากชีวิตการทำงาน เพราะงานเป็นทั้งเครื่องขัดเกลามนุษย์และเป็นสิ่งที่ทำให้มนุษย์เติบโตเต็มศักยภาพของตนได้

นอกจากนั้น งานยังเป็น “ประสบการณ์ตรง” ที่มนุษย์จะได้ค้นพบและหล่อเลี้ยง “ความเป็นมนุษย์” ให้งอกงามได้ ความเป็นมนุษย์ที่ว่านี้ เป็น “ศักยภาพ” “ปฏิบัติการ” และ “กระบวนการ” มากกว่า “สภาวะ” เพราะสามารถเติบโตงอกงามได้

ในแง่นี้ วิถีแห่งการทำงานจึงเป็นวิถีของการเติบโตทางจิตวิญญาณ และงานที่จะสร้างสรรค์จิตวิญญาณของมนุษย์ให้งอกงามได้นั้น จึงเรียก “งานบันดาลใจ”

โครงการ งานบันดาลใจ

- มุ่งที่จะแสวงหาแนวทางใหม่ๆ ที่ทำให้การสร้างเสริมสุขภาวะทางจิตวิญญาณในที่ทำงาน (Spirituality in workplace) มีรูปธรรมการทำงานที่ชัดเจน ง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ วัดผลได้ และสามารถนำไปปรับใช้หรือขยายผล
- มีหัวใจสำคัญของการทำงาน คือ การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่หล่อเลี้ยงและตอกย้ำการเคารพในคุณค่าศักดิ์ศรี และศักยภาพความเป็นมนุษย์ที่จะเติบโตไปกับการทุ่มเททำงานตามอุดมคติและความใฝ่ฝัน
- ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และเกิดปีติสุขจากงานที่ทำอย่างประณีต ใส่ใจและเป็นประโยชน์เกื้อกูลต่อสังคม
- ใช้การทำงานเป็นหนทางแห่งการเรียนรู้ งอกงาม และเติบโตไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และไปสู่สังคมแห่งสุขภาวะร่วมกัน

ภาพถ่ายโดย : สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)

โครงการ งานบันดาลใจ ต้องการบรรลุอะไร?

- สร้างองค์ความรู้อันเป็นรากฐานของการทำงานและสร้างชุดความรู้ที่สามารถนำไปใช้งานเพื่อสร้างวัฒนธรรมในการทำงานในองค์กรอย่างเป็นรูปธรรม
- สร้างพื้นที่การเรียนรู้โดยผลักดันให้เกิดองค์กรต้นแบบและการสร้างสื่อ เครื่องมือการทำงาน และรูปแบบกระบวนการทำงานที่สามารถสร้างเสริมสุขภาวะทางจิตวิญญาณผ่านการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ละเอียดอ่อนต่อมิติความเป็นมนุษย์
- สร้างเครือข่ายเพื่อขับเคลื่อนการสร้างเสริมสุขภาวะทางจิตวิญญาณและมิติความเป็นมนุษย์ในที่ทำงาน
- สร้างระบบการจัดตั้งที่เข้มแข็งด้วยการพัฒนาระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพและเครือข่ายความร่วมมือที่มีอุดมคติและความมุ่งมั่นร่วมกัน เพื่อพัฒนาไปสู่องค์กรที่ยั่งยืนในอนาคต

วิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย

วิสัยทัศน์

สร้างวัฒนธรรมการทำงานที่หล่อเลี้ยงจิตวิญญาณความเป็นมนุษย์ให้งอกงาม เชิดชูคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เชื่อมั่นและเคารพในศักยภาพที่จะเรียนรู้งอกงาม และเติบโตไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และไปสู่สังคมแห่งสุขภาวะร่วมกัน

พันธกิจ

ขับเคลื่อนการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงานด้วยการสร้างและส่งเสริมรูปธรรมการปฏิบัติที่สามารถเรียนรู้และปรับใช้ได้ในบริบทการทำงานจริงควบคู่ไปกับการสร้างเครือข่ายและผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบที่ยั่งยืนในระยะยาว

พันธกิจที่ 1 จัดการความรู้
พันธกิจที่ 2 สร้างองค์กรต้นแบบ
พันธกิจที่ 3 สร้างสรรค์สื่อ เครื่องมือ และกระบวนการ
พันธกิจที่ 4 สร้างเครือข่าย ขับเคลื่อนสังคม
พันธกิจที่ 5 สร้างระบบจัดการใหม่เพื่อความยั่งยืน

ภาพถ่ายโดย : สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)

เป้าหมายในระยะเวลา 5 ปี

เป้าหมาย ระยะที่ 1 (การดำเนินงานปีที่ 1-2) : **วางรากฐาน เตรียมการใหญ่ จัดทัพจัดแถวและสะสมเสบียง**

กลุ่มเป้าหมาย ระยะที่ 1 เริ่มต้นจากองค์กรภาคีเครือข่ายระบบสุขภาพระดับอำเภอ (District Health System: DHS) ที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาล (Hospital Accreditation: HA)

เป้าหมาย ระยะที่ 2 (การดำเนินงานปีที่ 3-5) : **ขับเคลื่อนระบบ-ขยายจัดตั้ง-สร้างผลกระทบ-สร้างความยั่งยืน**

กลุ่มเป้าหมาย ระยะที่ 2 ขยายไปสู่สถาบันการศึกษา โดยเน้นที่โรงเรียนแพทย์ พยาบาล สถาบันที่ผลิตบุคลากรระดับชุมชนทางด้านสาธารณสุข แวดวงวิชาการ และสาธารณชน รวมถึงนักวิจัย และนักปฏิบัติการรุ่นใหม่

7 องค์ประกอบ การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ทางสังคม

หากเราถือว่า การเรียนรู้และสร้างเสริมสุขภาวะทางจิตวิญญาณเป็นกระบวนการปรับเปลี่ยนทัศนะต่อโลกและชีวิต เป็นกระบวนการทางปัญญาที่ต้องใช้การเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับการปฏิบัติ ดังนั้น การประเมินการขับเคลื่อนสุขภาวะทางจิตวิญญาณเป็นการปฏิบัติการทางสังคมที่ต้องมีกลวิธีในการเคลื่อนไหว

การประเมินการขับเคลื่อนสุขภาวะทางจิตวิญญาณจึงอาจพิจารณาสัมพันธ์กับยุทธศาสตร์การทำงาน ซึ่งในการขับเคลื่อนเพื่อการปรับกระบวนทัศน์ทางสังคมจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบเชื่อมโยงกันอย่างน้อย 7 องค์ประกอบ คือ

1. ประมวลองค์ความรู้และพัฒนาให้เป็นแนวคิดที่ชัดเจน และใช้ขับเคลื่อนการเรียนรู้ได้ การเรียนรู้แนวคิดสำคัญ (Learnable Key Concept) นี้จะทำให้การคิดค้นสร้างกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาเป็นไปได้

2. ทบทวนและสะสมกรณีตัวอย่างต่างๆ ที่เป็นรูปธรรมของแนวคิด การทบทวนและสะสมกรณีตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมทั้งที่เป็นประสบการณ์ ประวัติศาสตร์ หรือนวัตกรรมใหม่ๆ ทั้งในระดับสากลและในระดับท้องถิ่น จะทำให้เห็นรูปธรรมที่จะเชื่อมแนวคิดไปสู่การปฏิบัติ การสะสมกรณีตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมจะช่วยให้การประยุกต์ตัวอย่างเพื่อปรับใช้ในบริบทใหม่ได้

3. นำเอาแนวคิดทางสังคมไปสู่ปฏิบัติการ การนำแนวคิดใหม่ไปทดลองปฏิบัติจริงเป็นกระบวนการสำคัญที่จะตรวจสอบฐานวิธีคิดใหม่ว่าสามารถใช้การได้หรือไม่อย่างไร และยังเป็นขั้นตอนสำคัญในการสร้างแม่แบบความคิด (exemplar) ที่เป็นตัวอย่างรูปธรรมของวิธีคิดที่สามารถประยุกต์ ผลิตซ้ำ และขยายผลไปในปริมณฑลของปัญหาอื่นๆ ได้ เช่น แนวคิดเรื่องการตายอย่างสันติอาจสามารถนำไปสู่การวิจัยเชิงปฏิบัติการได้ทั้งในระบบบริการสุขภาพ ในระบบชุมชน หรือในระบบการเรียนการสอน เป็นต้น ซึ่งในกระบวนการนี้จะต้องเน้นให้มีวิธีวิทยา (methodology) ที่ถูกต้องแม่นยำ เชื่อถือได้

4. ขยายความคิดผ่านสถาบันการศึกษา เป็นการนำแนวคิดใหม่ๆ เข้าไปสู่ระบบการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความละเอียดอ่อนต่อมิติสังคมและความเป็น

มนุษย์ โดยเน้นหนักที่โรงเรียนแพทย์ พยาบาล และสถาบันที่ผลิตบุคลากรระดับชุมชนที่พร้อมที่จะปฏิรูปการเรียนรู้

5. การเคลื่อนแนวความคิดผ่านสื่อ เป็นขั้นตอนเชิงรุกที่ต้องการปรับเปลี่ยนและขยายผลโดยการขับเคลื่อนสังคมผ่านการเรียนรู้ด้วยกลไกการสื่อสาร จะต้องมีการผลิตสื่อเพื่อการนำเสนอทั้งวิธีคิดและการปฏิบัติการทั้งในส่วนที่เป็นหนังสือ ตำราเรียนที่วางรากฐานทางวิชาการให้มั่นคง เอกสารวิชาการเพื่อขับเคลื่อนความคิด รวมทั้งสื่ออื่นๆ ทั้งสำหรับแวดวงวิชาการและสาธารณชน

6. สร้างสถานะความเป็นสถาบันผ่านเครือข่าย ทางความคิด ในระยะยาว การขยายผลวิธีคิดที่ชัดไปสู่การปฏิบัติและการขับเคลื่อนทางความคิดให้ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิธีคิดในวงกว้างจะต้องมีการลงทุนเพื่อสร้างความเป็นสถาบันที่มีมาตรฐานทางวิชาการและมีเครือข่ายทางความคิดที่กว้างขวางเชื่อมโยงทั้งกับสถาบันในต่างประเทศ และสถาบันวิชาการส่วนภูมิภาค/ท้องถิ่น

7. สร้างและพัฒนานักวิจัยและนักปฏิบัติการรุ่นใหม่ กระบวนการปฏิบัติการเป็นประสบการณ์ที่สามารถใช้บ่มเพาะนักวิจัยและนักปฏิบัติ สนับสนุนให้เกิดนักคิดคนรุ่นใหม่ รวมทั้งสร้างชุมชนนักวิชาการที่เข้มแข็ง

โครงการ งานบันดาลใจ มีกรอบแนวคิดอย่างไร?

โครงการสร้างเสริมสุขภาวะในที่ทำงานด้วยจิตวิญญาณความเป็นมนุษย์ หรือ งานบันดาลใจ มีกรอบคิดหลักในการดำเนินแผนงานด้วยการผสมผสาน 3 แนวคิดหลัก ได้แก่

1. แนวคิดการจัดการความรู้ที่เน้นการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มนุษย์สามารถเติบโตเต็มศักยภาพของตนได้
2. แนวคิดเรื่องสุขภาวะทางจิตวิญญาณ
3. แนวทางการขับเคลื่อนสังคมเพื่อสร้างสุขภาวะทางจิตวิญญาณ

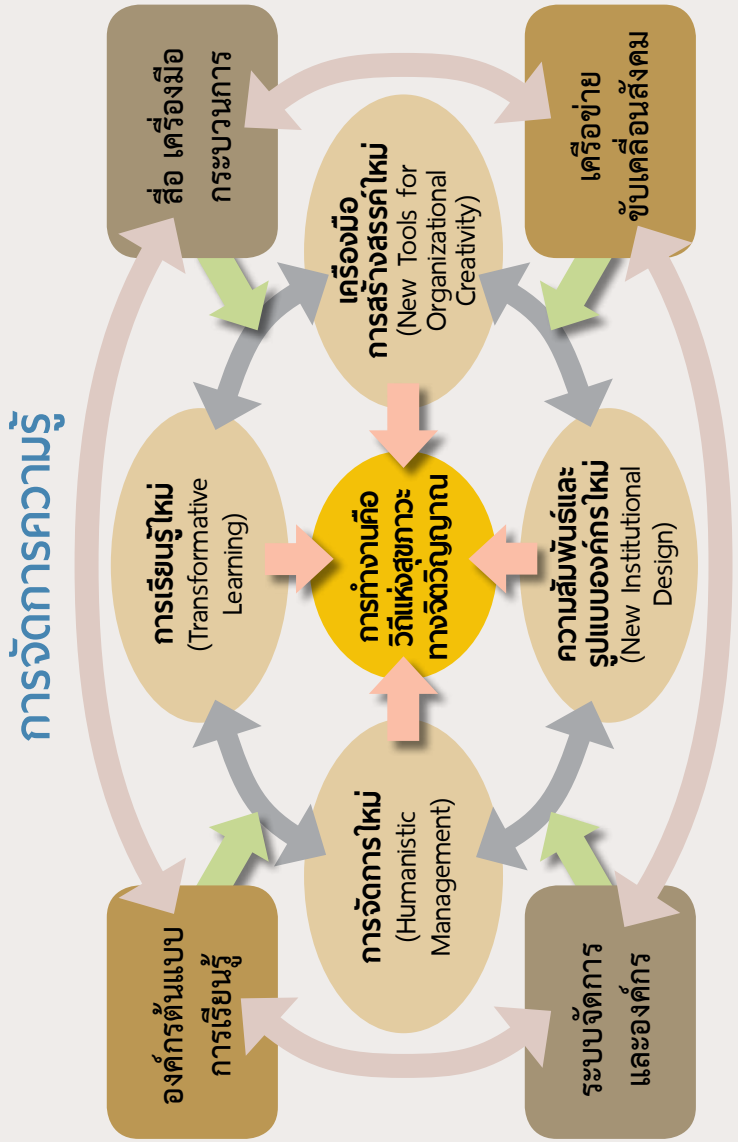

Conceptual Framework: Promoting Humanity and Spiritual Well-being in Healthcare

ทำไม?
“งานบันดาลใจ”

โครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการขับเคลื่อนสุขภาวะทางปัญญาหรือสุขภาวะทางจิตวิญญาณ โดยถือว่าการเติบโตทางจิตวิญญาณนั้นแท้ที่จริงก็คือการเติบโตงอกงามไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ การเติบโตนี้เกิดขึ้นได้จากการที่มนุษย์ได้ทุ่มเททำงาน การเติบโตงอกงามในทางจิตวิญญาณจึงแยกไม่ออกจากชีวิตการทำงาน เพราะงานเป็นทั้งเครื่องขัดเกลามนุษย์

งานทำให้มนุษย์เติบโตเต็มศักยภาพของตนและงานทำให้มนุษย์ได้ค้นพบความหมายของชีวิตที่จะหล่อเลี้ยง “ความเป็นมนุษย์” ให้เติบโตงอกงาม

งานที่สร้างแรงบันดาลใจให้ความเป็นมนุษย์แสดงออกและเติบโตงอกงามได้นี้เราอาจเรียกได้ว่าเป็น “งานบันดาลใจ”

พันธกิจโครงการ
ในระยะที่ 1
(การดำเนินงานปีที่ 1-2)

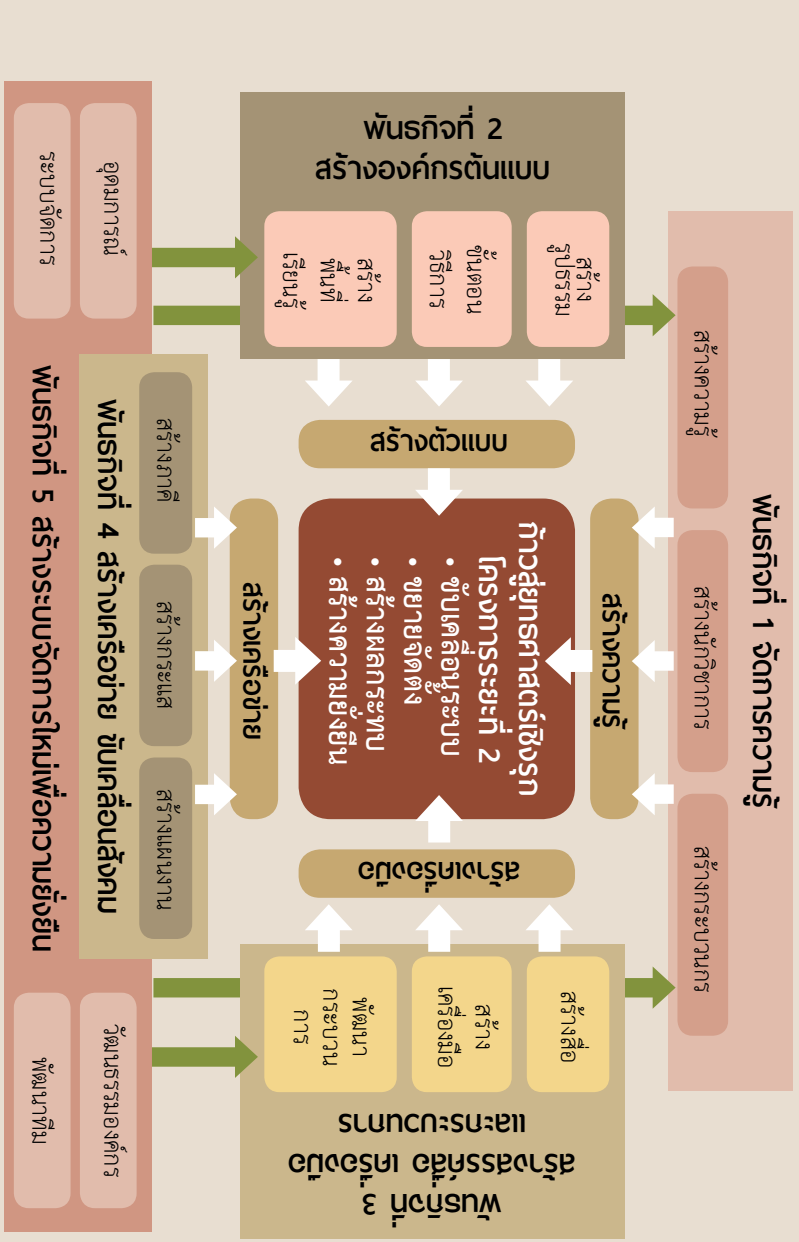

พันธกิจที่ 1
การจัดการความรู้

- การทบทวนองค์ความรู้เพื่อวางรากฐานการทำงานวิชาการระยะยาว

1) จิตวิญญาณและการส่งเสริมสุขภาพ (Spirituality and Health Promotion)

2) จิตวิญญาณและการจัดการด้านคุณภาพ (Spirituality and Quality Management)

3) จิตวิญญาณในสถานที่ทำงาน (Spirituality in Workplace)

4) การจัดการใหม่และการสร้างมิติความเป็นมนุษย์ในสถานที่ทำงาน (Holistic Management and Humanistic Workplace)

5) จิตวิญญาณและผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง (Spirituality and Transformative Leadership)

- สร้างเครือข่ายและเวทีเพื่อการจัดการความรู้อย่างต่อเนื่อง
- พัฒนาระบบฐานข้อมูลองค์ความรู้
- สร้างกลไกการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในสื่อออนไลน์
- มีกรณีศึกษาและตัวอย่างรูปธรรมจากประสบการณ์การทำงานที่มีผลสำเร็จเป็นแบบอย่างได้
- พัฒนารูปแบบและดำเนินการเสริมศักยภาพ “กระบวนกร” (Facilitators) เพื่อขับเคลื่อนการจัดการความรู้มิติทางจิตวิญญาณในที่ทำงาน
- สร้างความรู้ สร้างคน สร้างชุมชนวิชาการ

พันธกิจที่ 2
สร้างองค์กรต้นแบบ

• สำรวจและจัดทำแผนที่ (Mapping) องค์กรที่มีประสบการณ์และศักยภาพ

• ประเมินและคัดเลือก “องค์กรต้นแบบ” โดยเชื่อมโยงกับระบบการรับรองคุณภาพโรงพยาบาล (Hospital Accreditation) และการขับเคลื่อนระบบสุขภาพระดับอำเภอ (District Health System)

• ถอดบทเรียนขององค์กรต้นแบบ จำนวน 8 แห่ง

• พัฒนาโครงการและดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความรู้อย่างเป็นระบบจากองค์กรต้นแบบ

• พัฒนารูปแบบ (Model) การทำงานที่มีขั้นตอนและกระบวนการชัดเจน

พันธกิจที่ 3
สร้างสรรค์สื่อ เครื่องมือ และกระบวนการ

• รวบรวมข้อมูลและตัวอย่างสื่อ เครื่องมือและกระบวนการ

• พัฒนาสื่อ เครื่องมือ และกระบวนการ 4 ใน 8 ด้าน ได้แก่

1) สติและการตื่นรู้
2) การสื่อสารและสัมพันธภาพ
3) ศิลปะและสุนทรียภาพ
4) สมรรถนะทางวัฒนธรรม
5) เรื่องเล่าเร้าพลัง
6) นิเวศวิทยาเพื่อการเยียวยา
7) ผู้นำจิตวิวัฒน์
8) จิตอาสาและกิจกรรมเพื่อสังคม

• พัฒนายุทธศาสตร์สื่อโดยระบุกลุ่มเป้าหมาย เนื้อหาและวิธีการ

• สร้างเครื่องมือ สำหรับการประเมินผลประสิทธิภาพ (Evaluative and Assessment Tools) ของสื่อ เครื่องมือ และกระบวนการต่างๆ

พันธกิจที่ 4
สร้างเครือข่าย ขับเคลื่อนสังคม

• สร้างความรู้ ความเข้าใจ และนำกระบวนการแผนที่ผลลัพธ์ (Outcome Mapping) มาใช้ร่วมกับเครือข่าย ภาคี และหุ้นส่วน เพื่อสร้างวิสัยทัศน์และกำหนดพันธกิจร่วม

• การสร้างกลไกการสื่อสารในเครือข่ายต่างๆ เพื่อสื่อความคิดและนำเสนอรูปธรรมการทำงาน

• สร้างกระบวนการสื่อสารทางสังคม เช่น

- ประชุมเชิงปฏิบัติการการสื่อสาร (Media workshop)
- ค่ายนักเขียน ค่ายหนังสั้น
- สร้างสารคดีคุณภาพ

• จัดการประชุมมิติความเป็นมนุษย์และสุขภาวะทางจิตวิญญาณในระบบบริการสุขภาพ

• พัฒนาศักยภาพผู้นำในเครือข่าย (Transformative leaders) จำนวน 40 คน

พันธกิจที่ 5
สร้างระบบจัดการใหม่ ส่งเสริมมิติทางจิตวิญญาณ เพื่อความยั่งยืน

• จัดตั้งองค์กรและระบบอภิบาลที่มีประสิทธิภาพ

• จัดทำแผนยุทธศาสตร์แบบมีส่วนร่วม และมีการทบทวนแผนอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอ

• การพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรการจัดการที่ส่งเสริมมิติทางจิตวิญญาณ โดยใช้กระบวนการพัฒนาองค์กรตามแนวคิด เช่น

- 7 อุปนิสัยสำหรับผู้ทรงประสิทธิผลยิ่ง (7 Habits of Highly Effective People) ของ สตีเฟ่น โควีย์ (Stephen R. Covey)
- องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ของปีเตอร์ เซงเก้ (Peter Senge)

• พัฒนาการดำเนินงานของสถาบัน (Institutional practices) ที่สอดคล้องกับทิศทางในแผนของแผนที่ผลลัพธ์

• พัฒนาศักยภาพผู้นำในเครือข่ายเพื่อรองรับภารกิจระยะยาว

Essential Care for Spiritual Well-being

1. การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายและการตายอย่างสงบ (End of life, Death and Dying)

2. การเยียวยาช่วงวิกฤตของชีวิตหรือวิกฤตความสัมพันธ์ (Life Crisis and Relationship Crisis)

3. การให้คุณค่ากับช่วงชีวิตที่น่าชื่นชมยินดี เช่น การเกิด การหายจากการเจ็บป่วย

4. ตระหนักในความทุกข์ (Suffering) ที่บั่นทอนความเป็นมนุษย์ ทั้งในระดับปัจเจกและสังคม

5. การเสริมสร้างความเข้มแข็งและพลังของชีวิต (Spiritual Resilience) ทั้งคนไข้ ชุมชน และเจ้าหน้าที่

ความงอกงาม 9 ด้านของชีวิต

งานที่สร้างแรงบันดาลใจให้ความเป็นมนุษย์แสดงออกและเติบโตงอกงาม เราอาจเรียกได้ว่าเป็น “งานบันดาลใจ” การเติบโตงอกงามดังกล่าวอาจแยกออกได้เป็น 9 มิติ คือ

1. การเรียนรู้ เพราะมนุษย์มีศักยภาพในการเรียนรู้และการเรียนรู้ทำให้เกิดปีติ

2. การสร้างสรรค์ เป็นการใช้ศักยภาพเพื่อเปลี่ยนแปลงโลก เป็นผู้สร้างไม่ได้เป็นแค่ผู้เสพ

3. ความเบิกบาน เป็นความสุขที่หล่อเลี้ยงให้มนุษย์ยินดีกับชีวิต

4. สันติภาพ เป็นการจัดความสัมพันธ์ที่ถูกต้องกับสรรพสิ่ง

5. สุนทรียภาพ รู้สึกรู้สมกับสุข ทุกข์ และความเป็นไปรอบตัว

6. อิสรภาพ ก้าวพ้นจากความบีบคั้นคับข้อง

7. ทุ่มเท วิริยภาพ ความเพียรเอาชนะอุปสรรคได้และการไม่ยอมแพ้เป็นศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

8. ภาวนา ไตร่ตรอง ฝึกฝนขัดเกลาตนเองให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

9. เกื้อกูล มีชีวิตเพื่อประโยชน์ตนและประโยชน์ท่านควบคู่กันไป

พันธกิจโครงการ ในระยะที่ 2 (ปีที่ 3-5)

ขับเคลื่อนระบบ

- สร้างวิสัยทัศน์ร่วมในระดับนโยบาย
- จัดทำข้อเสนอเชิงระบบ
- ผสมผสานกับระบบการรับรองคุณภาพระบบบริการ
- ผลักดันให้มีการประยุกต์ใช้โมเดล และแนวปฏิบัติ (Practice Guideline)
- ผลักดันระบบการผลิตและการจัดการกำลังคนที่ให้คุณค่าต่อการทำงานด้วยจิตวิญญาณความเป็นมนุษย์

ขยายจัดตั้ง

- สร้างทัศนวิสัย (Visibility) ขององค์กรต้นแบบ
- เชื่อมเครือข่ายระบบสุขภาพระดับอำเภอ (District Health System: DHS) เพื่อพัฒนาแม่ข่าย (Node) และเครือข่าย
- สร้างระบบการช่วยเหลือ ดูแล และสนับสนุนในระดับพื้นที่ (Area-based organization)
- พัฒนาเครือข่ายผู้นำที่มีศักยภาพในการจัดตั้งในทุกภาคและมีการติดตามสม่ำเสมอ

สร้างผลกระทบ

- เกิดองค์กรสุขภาวะในระบบบริการใน 4 ระดับ
- ระดับริเริ่ม 60 แห่งในปีแรก ปีต่อไปปีละ 40 แห่ง
- ระดับหวังผล 40 แห่งในปีแรก ปีต่อไปปีละ 20 แห่ง
- ระดับยั่งยืน 30 แห่งเมื่อสิ้นสุดโครงการ
- ระดับต้นแบบ 20 แห่งเมื่อสิ้นสุดโครงการ
- มีการนำสื่อ เครื่องมือและกระบวนการไปใช้อย่างกว้างขวาง
- สร้างผลกระทบผ่านสื่อ
- จัด Event เพื่อสร้างกระแส
- สร้างความร่วมมือกับต่างประเทศ เช่น Planetree Institute และ Picker Institute

สร้างความยั่งยืน

- พัฒนาสื่อ เครื่องมือและกระบวนการอย่างต่อเนื่อง
- ฝึกและพัฒนากระบวนกรและวิทยากรที่เชี่ยวชาญ
- พัฒนาหลักสูตรการอบรม (Training package) โดยเฉพาะหลักสูตรการอบรมวิทยากร (Training for Trainer)
- สร้างวาระงานวิจัยในระยะกลางและระยะยาว (mid-term and long-term research agenda) ให้เกิดเป็นแผนความร่วมมือการวิจัยระยะยาว
- ผลิตผลงานวิชาการเพื่อตีพิมพ์อย่างต่อเนื่อง
- พัฒนาโมเดลธุรกิจ (Business model) และเริ่มกระบวนการเปลี่ยนแปลงองค์กรสู่การเป็นองค์การเพื่อสังคม (Social enterprise)

ภาพถ่ายโดย : สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน)

งานบันดาลใจ
Inspiration at Work